

[_ MIHÁLYI PETRA -](#) _ 2023.04.25.

Erőszak és bűnbocsánat – Mihályi Petra publicisztikája

Egyre több bántalmazási ügy kap nagy nyilvánosságot, szélesedik a témában a társadalmi párbeszéd, s ehhez a sport világa sokat hozzátesz. Nézzük, mennyivel vált árnyaltabbá a kép 2016 óta.

Kiss László korábbi úszó szövetségi kapitány nemi erőszak miatt kirobbant 2016-os botrányának idején épp Dél-Afrikában voltam víz alatti hoki-világbajnokságon – nehéz lenne elfelejteni az ügyet, hiszen Magyarországon talán az volt az első igazán jelentős eset, amely a nyilvánosság elé tárta: a példaképnek kikiáltott sportolók, sportvezetők körében is előfordulnak súlyos visszaélések. Amikor Fokvárosban néhány külföldi barátomnak elmeséltem a történetet, még nem volt ismert minden részlet, itthon igyekeztek bagatellizálni; úgy hírlott, egyetlen esetről volt szó, amelynél Kiss gyanúba keveredett, s állította, nem is követte el a csoportos nemi erőszakot, amivel 1961-ben megvádolták, és amelyért három év börtönbüntetést kapott (ebből 20 hónapot töltött le). Azt is kijelentette, az áldozat már elhunyt azóta – mintha ez bármiféle felmentést adna. Aztán a halottnak „kikiáltott” hölgy előkerült, a volt szövetségi kapitány pedig elnézést kért tőle, amit az áldozat el is fogadott, s az vetődött fel többekben: meg kell-e törni a pályafutását egy fiatalon elkövetett bűn miatt, semmissé teszi-e a szakember későbbi sikereit az effajta ügy?

Szemben az erőszaktevőt mentegető itthoni hangokkal, az ausztrál játékosok kijelentették: náluk soha többé nem dolgozhat sportolókkal az, akiről kiderül, ilyet tett, teljesen mindegy, hány évvel korábban történt és milyen karriert tud azóta maga mögött – s Kiss ugyannerre a sorsa jutott.

A bűn elkövetése mellett a legfelháborítóbb, hogy letagadta tettét, majd igyekezett elmismásolni az egészet, ami azon túl, hogy az áldozatra milyen hatással van, azt sugallja a feltörekvő generációnak, az ilyen „botlás” belefér.

Bár a kérdést, hogy tönkre kell-e tenni az egész életét annak, aki fiatalon nemi erőszakot követ el, Hartung Attila 2019-es FOMO – Megosztod, és uralkodsz című filmje is boncolgatja, azt természetesen nem vitatja, hogy a nemi erőszak bűn. Vizsgálja viszont a haverok közötti csoportdinamikát, a közösségi média szerepét, a családi hátteret, mindazt, ami oda vezet: a főszereplő, Gergő magáévá teszi a lányt, aki tetszik neki – egy házibuliban, amikor az részegen alszik egy szobában. Baráti társasága bagatellizálása, áldozathibáztatása ellenére lassan ráébred, hogy valóban megerőszakolta Lillát, s a végére már maga sem tudja, mit mondjon neki, amikor találkoznak. A film nem ad feloldozást, de végletesen nem ítélik – válaszok nincsenek, csak kérdések.

A harmadik, 2022-ben kezdődő történet helyszíne Ausztrália, (anti?)hőse Nick Kyrgios, a nemzetközi férfi teniszezők egyik legmegosztóbb játékosa, a vád bántalmazás, s kirobbanásakor ez az ügy is rengeteg kérdést vetett fel. Vitathatatlan, hogy hibát követett el a balhész sportoló, s ezzel biztosan traumatizálta volt barátnőjét, Chiara Passarit. Azonban precedenst teremt, hogy – Kiss Lászlóval ellentétben – a sportág fenegyereke egy pillanatig sem tagadta a vádakat, nem mosakodott, viszont már bőven az ügy kipattanása előtt vállalta mentális problémáit, s hogy dolgozik is a megoldáson – ami a tenispályán nyújtott teljesítményéből is kiderül 2022 januárja óta. Olyan még nem volt, hogy egy húszas éveiben járó aktív férfi élvversenyző nyilvános közösségimédia-posztban kiálljon korábbi depressziójával, főként öngyilkos hajlamaival, feltárva a helyzet hátterét, és saját példájával mutassa be: férfiként sem szégyen segítséget kérni, bárki átmehet mély hullámvölgyeken. Emellett Passari előtti partnerei – köztük a szintén ausztrál teniszező Ajla Tomljanovic is – kijelentették: sosem tapasztaltak bántalmazó magatartást a teniszsztártól.

Ügyvédje a 27 éves Kyrgios mentális állapotára alapozta a védelmet. Az ország törvényei szerint legszigorúbb büntetésként két év börtönt, enyhébb ítélet esetén pénzbírságot kaphatott, vagy arra kötelezhette volna a bírónő, hogy meghatározott ideig folytassa lelki gondjai kezelését.

Megfordult volna a bírónő fejében, hogy börtönbe küldje a felemás megítélésű teniszcsillagot?

Felvetődik-e, hogy ha már a gyógyulás útjára lépett hónapokkal korábban, és azóta is igyekszik javítani mentális állapotán, akkor a meghurcolás akár vissza is lökheti oda, ahonnan elindult, s ismét bántalmazó lehet belőle? Tönkre kell tenni valakinek az életét, aki már belátta hibáját? Mi lehet ilyen esetben „igazságos” ítélet az elkövetővel szemben? Ugyanakkor miként kárpótolható a volt barátnője? Lehet egyáltalán ténylegesen kárpótolni valakit, aki bántalmazás áldozata lett? Kötelezhető például arra a bántalmazó, hogy fizesse áldozata mentális kezeléseit, amíg fel nem épül a traumából?

A sok, elsősorban Kyrgios bántalmazó viselkedéséből fakadó kérdés mellett nyugtalanított viszont Passari hozzáállása is. Akkor robbantotta a bombát, amikor a teniszező magánélete és karrierje a hosszú, látványosan rossz időszak után elkezdett felfelé ívelni, mert menekülés helyett végre szembenézett démonaival. Ráadásul a sajtónak arról beszélt, egykori szerelme túl hamar lépett tovább, mert félt az egyedüllétől, és az új barátnő, Costeen Hatzí még nem tudja, mi vár rá a sztár mellett.

Úgy fogalmazott, eleinte őt is luxus-ajándékokkal halmazta el Kyrgios, ami később átcsapott állandó marakodásba, s hozzátette, a játékos épp a folyamat elején jár új kedvesével. Egy és negyed éves kapcsolatuk után – 2020 júniusától 2021 októberéig voltak együtt, s egy nagyobb veszekedéssel zárult viszonyuk, amely során a nő azzal vádolta meg a teniszezőt, hogy megcsalta – a modell-influenszer saját bevallása szerint elveszítette hitét a szerelemben, az alkoholhoz, drogokhoz nyúlt, értelmetlennek érezte az életét, nem tudta szeretni önmagát. Közösségimédia-posztjában azt írta: végül másik városba költözött, gyakorlatilag új életet kezdett. Ez utóbbinak legalább van némi pozitív kicsengése, de összevetve Passari kommunikációját azokéval, akiről már bizonyossá vált, hogy durva bántalmazás áldozataiként

álltak ki bátran a nyilvánosság elé, van némi különbség. Ugyanis náluk a fő hangsúly rendszerint a lelki folyamatok bemutatásán van. Azon, miként lehet lelkileg gyógyulni a bántalmazás után, amelynek szerves része a szembenézés a bántalmazóval és a bántalmazással. Ez nem is igen lehetséges máshogy, mint nyíltan vállalva mindent, hiszen enélkül a külvilágnak gyakorlatilag értelmezhetetlen a bántalmazott viselkedése, akár teljesen átlagos helyzetekre adott reakciói is – elég csak az úszó Szilágyi Liliána esetére gondolni, akinek versenyek utáni nyilatkozatait sokan furcsállták.

Valódi harcokról van szó, az áldozatok önmagukkal és környezetükkel, a jogrendszerrel, a társadalmi megítéléssel vívott csatájáról. Ezzel szemben a modell csak rendkívül felszínesen karcolgatta a témakört, inkább azt emelte ki, rossz partner volt Kyrgios, nyilvánosan üzengetve a tavalyi wimbledoni döntős jelenlegi barátnőjének, ami azt az érzetet kelti, leginkább féltékenységről, bosszúhadjárról van szó (arról nem is beszélve, senki sem említi, hogy szakemberhez fordult volna a történetek feldolgozása érdekében, a másik városba költözés pedig akár menekülésként is értelmezhető). Ismerős ez a stílusú narratíva valahonnan? Épp az ügy kibontakozása idején hágott tetőfokára a jóval fajsúlyosabb Johnny Depp kontra Amber Heard-per...

A nagyon is aktuális és a fiatalabb generációk szempontjából különösen fontos bántalmazási esetek, így Kissé és a Hartung filmje kapcsán felvetődő legtöbb kérdés kulminálódik Kyrgios és Passari történetében, ezekre mégsem fogunk most választ kapni. A bírónő úgy vélte, nem elég megalapozott Passari feljelentése, nem előre megfontolt bántalmazásról s mindössze egy esetről van szó, amelyben erőteljesebb szóváltás, lökdösődés alakult ki a felek között, noha tanulságos lett volna látni, hogyan bontakozik ki a történet a bíróságon a bántalmazási ügyeket övező gondolkodásmódban hazánknál előrébb járó Ausztráliában.

Hogy kinek lehet/van igaza, csak az idő és az egykori szerelmesek életének alakulása mutatja meg. Kyrgios mindenesetre másfél éve él (látszólag) boldog kapcsolatban mostani barátnőjével, s a mentális egészség terén történt szerepvállalása után furcsán hatna, ha kiderülne, ez csak kirakatjáték – persze bármi előfordulhat. Egyelőre azonban biztos: rajongói nyugodt szívvel szurkolhatnak, hogy tényleg talpra áll, és kihozza magából a legjobbat a tenispályán, ugyanis ha lelkileg megerősödik, esélyes lehet a Grand Slam-győzelemre. Én is drukkolok neki, ha így folytatja, megérdemli, hogy helyre kerüljön az élete – a sportban és azon kívül egyaránt.

[A Nemzeti Sport munkatársainak további véleménycikkeit itt olvashatja!](#)